

Jaarverslag 2024 Stichting Hermes: Ensemble Hermes, Les Dames Vocales en Cappella Sacelli

Ensemble Hermes

Ensemble Hermes richt zich op het authentiek uitvoeren van 16e-eeuwse polyfonie en voert daarnaast hedendaagse aan de polyfonie verwante muziek uit. Het project ensemble bestaat uit zowel ervaren amateurs als muziekstudenten en professionals. Tijdens optredens musiceren de zangers rondom een grote muziekstandaard die speciaal voor dit ensemble is ontworpen en gemaakt. Waar mogelijk wordt er gezongen vanuit kopieën van de originele manuscripten. Alle zangers hebben zich daartoe de zogenaamde mensuraal notatie, die in de handschriften gebruikelijk is, eigen gemaakt.

Ensemble Hermes werd in 2010 opgericht door dirigent, zanger en oude muzikliefhebber Jeroen Spitteler. Jeroen Spitteler is nog steeds de dirigent van het ensemble.

Ensemble Hermes project 'Polyfonie van de Getijdenmeesters'

Meer dan een eeuw lang verzorgde het Zeven-Getijdencollege dag in dag uit de muziek en het koorgebied in de Pieterskerk. Daardoor kan Leiden nog steeds bogen op een bijzonder stuk muzikaal erfgoed: De Leidse Koorboeken. Een muzikale schatkamer uit het midden van de 16e eeuw, als door een wonder gespaard gebleven.

Ensemble Hermes zingt tijdens dit project uit deze Leidse Koorboeken. Muziek van o.a. Clemens non papa, Thomas Crecquillon, Nicolaes Gombert, Phillipe Verdelot en Jean Mouton zal daarbij ten gehore worden gebracht, omlijst met uitleg en verhalen over deze koorboeken door de artistiek leider Jeroen Spitteler.

De concerten waren als volgt gepland:

Zaterdag 1 juni 2024 20.15 uur Kerkje Blauwkapel Utrecht

Zondag 2 juni 2024 20.15 uur Lokhorstkerk Leiden

Zondag 9 juni 2024 15.15 uur Waalse Kerk Amsterdam

Vorbereidingen

De repetities gingen van start op 18 maart. Er hebben in totaal 9 repetities plaatsgevonden, inclusief 1 generale repetitie.

De PR werd via de gebruikelijke route uitgevoerd, onder meer via verspreiding van (e-)flyers, publicaties op relevante (culturele) websites, aankondiging via onze website en sociale media kanalen, als ook door de organisatie van de drie concertlocaties zelf.

Eindresultaat en concerten

Zoals gezegd hebben er drie concerten plaatsgevonden tijdens dit project, en wel in Utrecht, Leiden en Amsterdam. Het concert in Amsterdam was het best bezocht, waarschijnlijk omdat het grootste deel van de achterban en fanbase van het ensemble afkomstig is uit deze regio.

In totaal zijn er 100 bezoekers naar de drie concerten gekomen. Het publiek was overall unaniem enthousiast en zeer tevreden.

Concert Waalse Kerk in Amsterdam

Conclusie

Polyfonie van de Getijdenmeesters was al met al een geslaagd en mooi project, waarbij er wel minder publiek was dan waarop was gehoopt. Wellicht dat de relatieve onbekendheid van ons ensemble in Leiden een factor was in dezen. In Utrecht en Amsterdam waren de bezoekersaantallen wel wat meer naar verwachting.

Sponsoring en financiering

Wij danken de stichting Amsterdams Fonds voor de Kunst voor hun steun en bijdrage aan dit project.

Cappella Sacelli project 'Occo Codex'

Doel van project

Stichting Hermes organiseerde het project 'Occo Codex' met als doel het verzorgen van een liturgische en twee concertante uitvoeringen in Amsterdam en Utrecht door het professionele ensemble Cappella Sacelli dat is gelieerd aan het sinds 2010 bestaande Ensemble Hermes. Deze uitvoeringen werden mede gehouden in het kader van de feestelijkheden rond het 250-jarige bestaan van het Occo Hofje aan de Nieuwe Keizersgracht in Amsterdam.

Ensemble Cappella Sacelli wordt gevormd door vier professionele zangers.

Tijdens dit project werd één van deze zangers opgeleid in het authentiek uitvoeren van muziek uit de polyfonie vanuit de oorspronkelijke, mensurale notatie.

Programma

Het programma bevatte muziek uit de Occo Codex:

- Bewerkingen (door artistiek leider Jeroen Spitteler) van onderdelen uit het 'Amsterdam Handschrift'.
- Tantum ergo (Anoniem)
- Delen uit de Missa Pange Lingua (Josquin)
- Delen uit Missa 'Myn herte altijd heeft verlangen'
- Delen uit de Missa pro fidelibus defunctis (A. Divitis pie memorie)
 - Requiem
 - Graduale
 - Tractus
 - Offertorium
 - Communio

Daarnaast is een nieuw stuk van de hand van artistiek leider Jeroen Spitteler ten gehore gebracht:

- Ave Verum

Uitvoeringsdata

- 21 september 2024, tijdens heilige mis in kapel Occo Hofje Amsterdam op de viering van het 250-jarig bestaan van het Occo Hofje
- 22 september 2024, middagconcert Blauwkapel, Utrecht
- 22 september 2024, avondconcert Waalse Kerk, Amsterdam

De uitvoeringen werden opgenomen ten behoeve van de meditatie-app 'Bidden onderweg'.

Sponsoring en financiering

De uitvoeringen zijn mede mogelijk gemaakt dankzij de steun van de stichting Occo Hofje en de Meester Paul de Gruyter stichting.

Toelichting programma

De muziek voor dit programma is grotendeels afkomstig uit de belangrijkste bron voor muziek uit het Amsterdam van vóór de reformatie: de Occo Codex (ca 1526). Voor de alteratie van Amsterdam in 1578 was de stad een belangrijk bedevaartsoord met een internationale uitstraling. Het centrum van deze devotie was de kapel 'De Heilige Stede'. Zoals altijd speelde in de Rooms-Katholieke liturgie de muziek een grote rol. De Amsterdamse koopman en bankier Pompeius Occo was een van de belangrijkste weldoeners van de kapel. Hij gaf voor zijn dood de kostbare, door de beroemde Alamire werkplaats speciaal voor de Heilige Stede vervaardigde codex in langdurige bruikleen aan de kapel. Na eeuwenlang als verloren te zijn beschouwd werd de codex in 1972 teruggevonden. De codex bevat vele composities van toonaangevende componisten uit de eerste helft van de 16de eeuw, zoals Isaac, Mouton en Josquin. De composities zijn allen gelieerd aan het Heilig Sacrament. De combinatie van deze liturgische focus, de hoge ambachtelijke kwaliteit van de codex en het feit dat dit handschrift een vroege bron is voor een aantal muzikale meesterwerken maakt het tot een van de meest waardevolle getuigen van de muziek in de Nederlanden uit de 16de eeuw. En een bijzondere getuige voor de eeuwenlange positie als bedevaartsoord van de stad Amsterdam. Het ensemble zal de muziek ten gehore brengen vanuit facsimiles van deze bijzondere codex.

Cappella Sacelli

Ensemble Sacelli musicceert (ook tijdens uitvoeringen) vanuit oorspronkelijke bronnen, kopieën van handschriften of eerste drukken en vanuit de oorspronkelijke mensuraal-notatie. Het ensemble zingt hierbij staande rond één grote, speciaal voor het ensemble vervaardigde koor-standaard.

De professionele zangers van Capella Sacelli zijn of worden door de artistiek leider opgeleid in deze speciale manier van muziek lezen en zingen.

Cappella Sacelli is vernoemd naar de 'Heilige Stede', bovengenoemde kapel.

Marketing en educatieplan

Marketing: Stichting Hermes verzorgde de publiciteit voor de uitvoeringen door:

- uitsturen van mailings met (digitale) flyer aan het netwerk van deelnemers, dirigent en bestuur
- zorgdragen voor aankondiging en publicatie in lokale media
- 'Stichting Occo Hofje' voorzien van informatie die daarmee haar eigen netwerk informeert en inviteert

Educatie: tijdens dit project werd één van de zangers opgeleid in het authentiek uitvoeren van muziek uit de polyfonie vanuit de oorspronkelijke, mensurale notatie.

Uitvoerenden

Andrew Hallock, countertenor

Dierick Aartsen, tenor

Jeroen Spitteler, bariton, tevens artistiek leider

Jonty Coy, bas

Eindresultaat project en uitvoeringen

Op 21 september vond de besloten viering plaats van het 250-jarig bestaan van het Occo Hofje in Amsterdam aan de Nieuwe Keizersgracht. Cappella Sacelli zong werken uit de Occo Codex tijdens de hoogmis op deze viering. Het was een zeer geslaagde en feestelijke dag, de genodigden waren zeer enthousiast over de muzikale bijdrage van Cappella Sacelli.

Vanwege logistieke redenen werd er uiteindelijk besloten om de twee concerten op een en dezelfde dag te laten plaatsvinden, te weten 22 september. 's Middags was er een concert in het kerkje van Blauwkapel in Utrecht en 's avonds in de Waalse Kerk in Amsterdam. Het avondconcert werd wat beter bezocht dan het middagconcert, maar beide waren zeer goed van kwaliteit en het publiek was heel erg tevreden.

Concert kerkje Blauwkapel in Utrecht

In totaal (dus de drie uitvoeringen tezamen) heeft dit project 250 bezoekers gehad.

Wij kijken terug op een zeer geslaagd project en willen nogmaals de stichting Occo Hofje en de Meester Paul de Gruyter stichting hartelijk bedanken voor hun bijdrage en steun aan dit project.

Les Dames Vocales project 'Hymnes from East and West'

Les Dames Vocales

Les Dames Vocales is een project ensemble voor vrouwenstemmen met Amsterdam als thuisbasis. Onze projecten zijn kort maar intensief en we richten ons op een repertoire dat reikt van de oude muziek tot muziek van hedendaagse componisten. Zo zongen we eerder muziek van Hildegard von Bingen, Dufay, Schumann, Brahms, Britten, Rachmaninov, Poulenc, Gjeilo en David Lang.

We streven ernaar elk project samen te werken met een instrumentale begeleider. Zo hadden we eerder al pianiste Femke de Graaf, organist Arjan Veen en luitist Punto Bawono te gast. Dit keer verwelkomen we Josefien de Waele, een aanstormend harp talent in Nederland en daarbuiten.

In dit project verbinden we inspiraties uit oost en west aan elkaar in een veelheid van muzikale vormen.

Centraal staan daarin de werken van Gustav Holst die gefascineerd raakte door de Hindoe teksten van de Rig Veda, met een veelheid aan goden en godinnen in weelderige natuur. In de muziek van Diederik vinden we de poëzie van Omar Kayyam en de Perzisch-Arabische wereld.

Bij Lasse Thoresen de gebeden van de Bahai, altijd op zoek zijn naar eenheid tussen de mensen. Bij Barber zien we de eerste martelaressen door de hemeltuin dwalen en bij Makor horen we van een bijzonder moment in Christus leven: de gedaanteverandering op de berg Tabor. In the May Magnificat zijn we getuige van de uitbundigheid van het voorjaar. En Mathilde brengt ons weer terug naar het hier en nu met een verklanking van de zoete pijn van een afscheid op een zomeravond.

Ook op deze eerste zomeravonden van 2024 een bijzonder moment met het aanbieden van het eerste exemplaar van het 'Songbook for the Bedside Singers'. Een bundel van een twaalfstal composities van onze dirigent, tevens componist. Speciaal geschreven voor deze bijzondere zangers die in klein verband zingen voor mensen op de drempel van leven en dood. Zo bieden ze ruimte voor ontspanning en bezinning in de laatste fase van het leven.

Programma

Samuel Barber (1910-1981)

The Virgin Martyrs - Opus 8, No. 1

Diederik van der Laag

Wake - (2021 / arr. SA 2032)

intermezzo harp:

Luciano Berio (1925-2003)

Sequenza II

Gustav Holst (1874-1934)
Choral Hymns from the Rig Veda - op. 26
Third Group, for women's chorus and harp (H. 99)
I. Hymn to the Dawn
II. Hymn to the Waters
III. Hymn to Vena (Sun rising through the mist)
IV. Hymn of the Travellers

Andrej Makor
Meditationes Sacrae - (2015)

Lasse Thoresen
Einige die Herzen deiner Diener (- 1995)

J. Spitteler
The May Magnificat - (2017)

Mathilde Wantenaar
Zomeravond - (2018)

intermezzo harp:
Jean-Philippe Rameau (1683-1764)
Le Rappel des Oiseaux

G. Holst
Two Eastern Pictures - for women's voices and harp (H. 112)
Spring & Summer

.....

presentatie:

Songbook for the Bedside Singers / 'Liedbundel voor de ziel op reis' - J.Spitteler (première)

nr.3: Als 't water

nr.8: Wenn ich ein Vöglein wär

Concerten en resultaat

De concerten vonden plaats op 21 juni in de Pieterskerk te Utrecht en op 22 juni in de Waalse kerk te Amsterdam in de serie Couleur Vocale.

In Utrecht hadden wij 70 bezoekers en in Amsterdam hadden we 102 bezoekers.

Sponsoring en financiering

Wij danken het Amsterdams Fonds voor de Kunst voor hun financiële bijdrage aan dit project.

Les Dames Vocales

Josefien de Waele, harpiste

Aanbieding eerste exemplaar Songbook aan initiatiefneemster Petrie Akkerman